

ANNA DĄBROWSKA

Dialog między regionalnymi trybunałami praw człowieka

Streszczenie

Wielość organów międzynarodowych o charakterze sądowym sprawia, że ich wzajemne interakcje bywają wyzwaniem. W ciągu ostatnich kilku lat trzy regionalne trybunały praw człowieka, posiadające kompetencję do rozpatrywania spraw dotyczących naruszeń praw człowieka chronionych przez prawo międzynarodowe, dzięki współpracy nawiązały solidny dialog. Pomimo różnic normatywnych, społecznych czy politycznych zaczęły intensyfikować wysiłki w celu zacieśnienia więzów. Za sprawą historycznej Deklaracji z San José nastąpiło formalne uwarunkowanie trójstronnego dialogu między Europejskim Trybunałem Praw Człowieka, Międzypamerykańskim Trybunałem Praw Człowieka oraz Afrykańskim Trybunałem Praw Człowieka i Ludów. Podjęty przez te trybunały dialog obejmuje nie tylko wzajemne powoływanie się na swoje orzecznictwo, ale również wiele praktyk, m.in. wymianę doświadczeń. Ma na celu ustanowienie spójności między systemami ochrony praw człowieka we wszystkich regionach. Początkowa nieformalna współpraca została przekształcona w trójstronny dialog, bezpośrednio przyczyniający się do lepszego zrozumienia i wdrażania praw człowieka, co z kolei jest jednym z wyzwań w międzynarodowym prawie praw człowieka.

Celem artykułu jest przedstawienie dialogu sądowego w obszarze praw człowieka, zwrócenie uwagi na jego dynamikę i podkreślenie jego roli w zmianie niektórych aspektów rozumienia prawa charakteryzującego się zasadą terytorialności. Rozważania mają ponadto podkreślić funkcje dialogu, obejmujące m.in. przenikanie i wzajemną inspirację oraz umacnianie autorytetu trybunałów.

Słowa kluczowe: prawa człowieka – regionalne trybunały praw człowieka – regionalne systemy praw człowieka